

GAZETA

GDAŃSKA

Filja w Tczewie

ul. Dworcowa 3.

Numer pojedynczy 18 mkp.

Dla Gdańska:

PRZEDPŁATA miesięczna 18 mk. niemieckich w Gdańsku i w Niemczech z odroczeniem do domu. W ekspedycji 17 mk. niem. Pod opaską 32 mk. niem. W innych krajach 46 mk. niem. OGŁOSZENIA w dziale inseratowym za numparelowy wiersz 1-linowy lub jego miejsce 5,0 mk. niem. Reklamy za tekstem za nom. wiersz 1-linowy lub jego miejsce 25 marek niem. Reklamy na pierwszej stronie za numparelowy wiersz 1-linowy lub jego miejsce 50 mk. niem. Miejsce ogłoszenia podług taryfy.

Konta czekowe:

P. K. O. Warszawa 170 028
Odańsk 1307
Konto Bankowe w banku
Kwilecki Potocki & Cie, Odańsk
Hundegasse nr. 35

Dla Polski:

PRZEDPŁATA miesięczna z odroczeniem przez listowego 275 mkp. Pod opaską 235 mkp. Ogłoszenia i abon. przylm.: Adm. w Gdańsku, Brothänkengasse 14; księg. kol. „Ruch” w Gdańsku, Kaszubskiej Marki 2, w Poznaniu, w Krakowie i w Łwowie: biuro ogłoszeń „Anon” w Warszawie, ul. Wesoła; filja „Gaz. Gd.” w Tczewie i wszystkie biera ogłoszeń w Polsce OGŁOSZENIA za nom. wiersz 1-l. lub jego miejsce 70 mkp. Rekl. za tekstem nom. wiersz 1-linowy 200.—mkp. Rekl. na 1-ej stronie za nom. wiersz 1-linowy 400 mkp. przylm. tylko na czwartą stronę

Telefon Redakcji nr. 1866 i 6453, Administracji 1866.

Redakcja i Administracja: Odańsk, Brothänkengasse 14

Skrytka pocztowa 280

Minister Skirmunt o konferencji genueńskiej.

Po przybyciu do Krakowa minister Skirmunt udzieli następujących informacji o wynikach konferencji genueńskiej przedstawicielom prasy:

Wśród punktów, zawartych w rezolucjach uchwalonych w Cannes, dwa punkty nasuwały bardzo poważne obawy i groziły wprowadzeniem w obrady konferencji spraw, które z samą konferencją, noszącą miano ekonomicznej i finansowej nie miały nic wspólnego, a które mogły się być okazać na tej konferencji niebezpiecznymi. Sprawami temi były: Oparcie pokoju na stałych podstawach i przywrócenie wzajemnego zaufania tym podmiotom, jeżeli się zważy, jak mgliście były te punkty zrehabilitowane i jak wiele niebezpieczeństwa mogło stąd na konferencji wyniknąć, to przebieg i wyniki konferencji można uważać za dodatnie.

SPRAWA ROSYJSKA.

W głównej sprawie, t. j. rosyjskiej, około której obracał się cały przebieg obrad konferencji, zadaniem delegacji polskiej było nie dopuścić do zerwania rokowań, a w razie gdyby nie można było osiągnąć porozumienia przyczynić się do takiego zakończenia konferencji i do takiego wyjścia z sytuacji, któreby zapewniło pokój i pozostawiło perspektywę osiągnięcia porozumienia w przyszłości. Cel ten został osiągnięty.

Pakt o nieatakowaniu o ile chodzi o Rosję miał mniejsze znaczenie dla Polski i mniej był jej potrzebny, ponieważ Rosja ma w stosunku do Polski dalej idące zobowiązania, wynikające z traktatu ryskiego. Pakt ten jako zobowiązanie ogólne, dotyczące wszystkich państw, które uczestniczyły w konferencji genueńskiej, ma znaczenie poważne. Ma on obowiązywać jeszcze przez cztery miesiące po ukończeniu konferencji w Hadze. Jeżeli zważywszy, że konferencja ta rozpocznie się prawie za miesiąc i potrwa zapewne 3 miesiące, to wynika stąd, że pakt ten będzie obowiązywać co najmniej 8 miesięcy. W ten sposób pokój do końca b. r. jest za pewniony. Wynik ten możemy uważać za dodatni i pewny. Wskutek tego możemy na r. b. patrzeć ze spokojem. Porozumienie ogólne z Rosją nie przysiędo do skutku, gdyż jest rzeczą bardzo trudną doprowadzić do porozumienia między dwoma systemami: komunistycznym i kapitalistycznym i w ramach panującego w Rosji systemu stworzyć tam instytucje kapitalistyczne. Są to trudności olbrzymie. Konferencja genueńska uświadomiła nam wszystkim, którzy nie dość jasno zdawali sobie z nich sprawę a przez to będą mogli łatwiej znaleźć drogę do ich rozwiązania. Jest to już ważny rezultat.

KONFERENCJA HASKA I POROZUMIENIE Z ENTENTA.

Odnosnie do konferencji haskiej będzie dalej rzeczą bardzo ważną, że będzie ona obradować w atmosferze politycznie mniej podnieconej, aniżeli konferencja genueńska. Za jedną z najważniejszych spraw uważaliśmy, aby w czasie obrad konferencji genueńskiej porozumienie między państwami, które mają bronić pokój zostało utrzymane. Chodziło nam o porozumienie między ententą z jednej, a Polską i małą ententą z drugiej strony. Cel ten został osiągnięty. Niebezpieczeństwo groźące porozumieniu francusko-angielskiemu zostało usunięte. Opinia publiczna i angielska stwierdza dziś jasno i głośno, że porozumienie między temi państwami jest dziś bardziej zabezpieczone, aniżeli przed otwarciem konferencji genueńskiej. Jeżeli chodzi o stosunek Polski do małej ententy, to musimy stwierdzić, że porozumienie między Polską a małą ententą było konsekwentnie przeprowadzone przez obie strony. Wynikiem tego porozumienia był poważny wpływ osiągnięty na konferencji przez Polskę i małą ententę oraz dodatnie wykorzystanie go dla przebiegu konferencji. Wpływ ten rzucił nam na szalę, gdy chodziło o osiągnięcie naszych głównych zadań: nie dopuszczenie do rozluźnienia się stosunków między Anglią i Francją i nie dopuszczenie do rozbięcia się konferencji. Wpływ nasz w tych sprawach okazał się niejednokrotnie i dał pomyślne rezultaty.

SPRAWA WILEŃSZCZYZNY I WSCH. MAŁOPOLSKI.

Wszyscy rozjechaliśmy się pod wrażeniem akordu pokojowego i z perspektywą wznowienia rokowań z Rosją. Jeżeli chodzi o nasze polskie sprawy, to dwie kwestie, a mianowicie sprawa Galicji Wschodniej i sprawa Wileńszczyzny budziły pewne obawy, gdyż były po-

Ustalanie procedury przy wydaleniu polskich obywateli z Gdańska.

Na mocy uchwały Rady Ligi Narodów w Genewie Wysoki Komisarz gen. Hanking zwołał na sobotę konferencję przedstawicieli Rządu polskiego i Senatu gdańskiego celem ustalenia procedury, jaka ma być zastosowana w razie konieczności wydalenia obywateli polskich z obszaru W. Miasta Gdańska. Jak wiadomo, odnośna uchwała Rady Ligi opierała się na decyzji gen. Hankinga z grudnia z. r. i z raportu ambasadora Adatskiego, aprobowanego przez Radę Ligi w dniu 13 b. m.

W roku ubiegłym rokowania polsko-gdańskie sfinalizowane w umowie warszawskiej z dnia 24 października, nie doprowadziły do porozumienia w przedmiocie zasady, jaka ma być stosowana w razie konieczności wydalenia i dlatego odnośny punkt umowy sformułowany został w artykule 29-ym tejże umowy.

Z brzmienia tego artykułu wynika, iż Gdańsk twierdzi, że sprawa wydalenia obywateli polskich jest jego sprawą wewnętrzną, leżącą poza obrębem uprawnień polskich, traktatowych i konwencyjnych w Gdańsku. Odmienne do stanowiska Gdańska przyjęła Rada Ligi

Narodów, akceptując raport ambasadora Adatskiego zasadę, że sprawa wydalenia obywateli polskich nie jest wewnętrzną sprawą W. Miasta, lecz sprawą polsko-gdańską, podlegającą w razie sporu artykulowi 39 konwencji, czyli rozstrzygnięciu organów Ligi Narodów. Nadto raport ambasadora Adatskiego podkreśla, iż jest rzeczą pożądaną, ażeby Polacy osiedlili się w W. Mieście Gdańsku w celach kupieckich.

Przy ujęciu powyższych zasad odpowiedniej procedury wysuwa się jako pierwszy warunek kwestja, aby Rząd polski był o odnośnych decyzjach Senatu gdańskiego urzędowo urzędowany tak, iżby w danych wypadkach mógł zająć stanowisko, jakie uzna za stosowne, zaś w razie różnicy zdań realizować prawo, przysługujące mu na zasadzie artykułu 39 konwencji polsko-gdańskiej.

Ta właśnie kwestja uprzedniego urzędowego uświadomienia i umożliwienia Rządowi polskiemu zajęcia odpowiedniego stanowiska była przedmiotem obrad sobotnich, których dalszy ciąg odbędzie się dzisiaj i w poniedziałek.

Przygotowania do odwetu.

Katowice, 27 5. W jaki sposób Niemcy już obecnie pracują dla przyłączenia polskiej części Górnego Śląska do Niemiec, świadczy następujący fakt:

Mniej więcej od tygodnia pojawiają się na polskiej części dość liczne wycieczki młodzieży szkolnej z niemieckiej części Śląska pod kierunkiem profesorów. Pragnie się widocznie wykorzystać jeszcze ostatni czas przed zrealizowaniem nowej granicy. Wycieczki te zwiedzają zakłady przemysłowe, przyjmowane bywają przez organizacje niemieckie.

Prócz tego odbywała się następująca ceremonia:

Młodzież prowadziła się na wzgórze, skąd objąć można okolice z fabrykami i kopalniami, w Katowicach np. prowadził się ją na tzw. wieżę Bismarcka w parku południowym i tam kierownik wycieczki wygłasza do młodzieży mowę. W mowie tej wskazuje, że to, co widać dokoła i co poznają przez zwiedzanie zakładów jest twórczą pracą niemiecką, którą wskutek przegranej wojny Niemcy chwilowo traca, ale się tego nie wyrzekają jak to tyle razy, a nawet przy podpisaniu konwencji genueńskiej zaznaczyli. Nieszczęście Niemiec nie

będzie wieczne, tłumaczy kierownik. Od młodzieży niemieckiej zależeć będzie przyszłość tych okolic. Młodzież ta przeto powinna pamiętać zawsze o swych obowiązkach patriotycznych i nie szczędzić żadnych ofiar dla odzyskanie „prastarej niemieckiej ziemi”. W tym duchu następnie odbywa się zaprzysiężenie młodzieży na narodowy sztandar niemiecki.

Z drugiej strony młodzież niemiecka w polskiej części Śląska prowadzi się również już obecnie na część niemiecką, pokazując jej tamtejsze okolice i objaśniając, że cały Górny Śląsk to nierozdzielna całość niemiecka i, że po chwilowej rozłące nastąpi znowu zjednoczenie, przez pracę obecnych młodych pokoleń. Zaprzysięga się potem tę młodzież, że zawsze będzie się uczyła tylko po niemiecku i domagać się będzie nauki w tym języku. Zaprzysiężenie to odbywa się przeważnie na Starym zamku piastowskim, w roku, którego właściciel oddał do dyspozycji niemieckiego Jugendbundu na zloty młodzieży. Zamek ten nazywa się już Jugendburgem.

Cała ta akcja jest widocznie inspirowana z góry, gdyż nosi pewne cechy jednolitości.

Francja i Rumunja.

Londyn, 27 5. Paryski sprawozdawca londyńskiego „Daily Mail” donosi o naradach Poincaré’go z rumuńskim prezydentem ministrów Bratianu, którym przypisują wielkie znaczenie. Bratianu otrzymał zapewnienie, że na wypadek niespodziewanego ataku ze strony Rosji na Rumunję, Francja poprze Rumunję tak samo, jak to obiecała Polsce. Poza tem Rumunja liczyć może na poparcie techniczne i dostarczenie materiałów wojennych. Prawdopodobną rzeczą jest, że w najbliższym czasie zostanie podpisany odpowiedni układ francusko-rumuński.

Wrażenie mowy Lloyd George’a we Francji.

Paryż, 27 maja. Wczorajsze przemówienie Lloyd George’a w Izbie Gmin nie wywołało tu dobrego wrażenia. W kołach tutejszych uważa się, że jeżeli premier brytyjski zdoła poprawić swe położenie w parlamencie, to jednak nie przyczynił się do poprawy położenia Anglii i Europy.

„Temps” podaje część przemówienia Lloyd George’a o gotowości współpracy z francuską demokracją, przy czym pisze co następuje:

„Jeżeli Lloyd George rozumiał pod tem wyrażeniem współpracę z Francją demokrację, to można temu przypisać. Jeżeli jednak premier angielski myślał tylko o pewnych partiach francuskich, na których chce się oprzeć pod pozorem, że są to partie demokra-

tyczne, to należy zwrócić jego uwagę na to, że Francja nie znieśli żadnego wygrywania jej spraw wewnętrzno-politycznych”.

Litwinów o stosunkach rosyjsko-niemieckich.

Berlin, 28 V. (AW.) Wobec przedstawiciela agencji „Ostexpress” oświadczył bawiarz tu od kilku dni Litwinów, członek delegacji genueńskiej sowiecków o stosunkach rosyjsko-niemieckich, że rola Niemiec w odbudowie gospodarczej Europy wcale nie jest tak nieznaczną, jak tego usiłował dowiedzieć Lloyd George w ostatnim swoim przemówieniu. Fakt, że Niemcy w imporcie rosyjskim pierwsze zajmują miejsce, stwierdza to wymownie, bo też Rosji nie tyle potrzeba pomocy pieniężnej, ile kredytów towarowych. Wyniki konferencji genueńskiej byłyby zupełnie te same chociażby nie zawarto traktatu w Rapallo — twierdzi Litwinów — wskazując zwłaszcza na moralne znaczenie tego traktatu, który niewątpliwie usunie resztę przeszkód w stosunkach gospodarczych rosyjsko-niemieckich.

Co do konferencji w Hadze i udziału w niej Ameryki Rosja powita ją z zadowoleniem tylko wówczas, jeżeli Ameryka zrzeknie się dyktowania Rosji swoich praw i dążenia do przewrotu społecznego w Rosji. Jeśli Ameryka tego nie uczyni, rola jej w Hadze będzie jeszcze bardziej szkodliwa, aniżeli rola, jaką odegrała Francja w Genewie.

wne próby wniesienia tych spraw na konferencję. Wskutek jednak naszego silnego stanowiska i poparcia, jakie dla tego stanowiska uzyskaliśmy nie doszło do rozpatrywania spraw na konferencji. Stosunek do wszystkich państw, biorących udział w konferencji złożył się w znaczeniu bardzo dodatnim. Porozumienie nasze z Francją było w czasie konferencji i jest obecnie silniejsze niż kiedykolwiek.

STOSUNEK POLSKI DO PAŃSTW.

Z Anglią mamy obecnie więcej kontaktu i spotykamy się ze strony angielskiej z większym zrozumieniem oraz z poważnym zainteresowaniem w sprawach gospodarczych. Z Włochami łączyła nas na konferencji wspólność interesów, ponieważ i one pragnęły pomyś-

nego zakończenia obrad konferencji. Pod tym względem wiedziały one, iż mogą na nas liczyć. Dodatkim też faktem jest dla naszych stosunków z Włochami podpisanie traktatu handlowego polsko-włoskiego, co nastąpiło nie na samej konferencji, lecz podczas jej trwania. Z państwami bałtyckimi pozostawaliśmy w bliższych stosunkach i szliśmy zwykle razem. Porozumienia, z którymi udaliśmy się na konferencję było faktem, który posiadał wielkie znaczenie dla nas i dla państw bałtyckich. Dzięki temu porozumieniu w każdej podkomisji mieliśmy my i państwa bałtyckie swego przedstawiciela. Stosunki z Niemcami były na konferencji bardzo ograniczone, ponieważ Niemcy byli poza większością narad politycznych. Poza konferencją, oświadczył minister Skirmunt, miałem parę spotkań z przedstawicielami Niemiec i z rozmów z nimi skonstatowałem, iż

Poszukujemy zaraz rutynowanego
książkowego
oraz dzielnej polsko-niemieckiej
stenotypistki
Tow. Ubezpieczeń „Piaśt”
GDAŃSK, Langermarkt, narożnik Röpergasse.

KRONIKA.

Gdańsk, poniedziałek 29 maja 1922.

Rzymsko-kat. Bonifacy pp. w., Marija Magdalena z Pac. p.
Słońca Wschód: godz. 3 m. 49 Zachód: godz. 8 m. 6

Stan wody w Wiśle dnia 27 maja.

osiedle	przewodnik	osiedle	przewodnik
pod Toruniem	+0,65 +0,66	pod Grudziądzem	+0,64 +0,68
pod Chełmem	+0,45 +0,47	pod Malborkiem	+0,50 +0,53
pod Kurzebrakiem	+1,00 +1,09	pod Einlage	+2,22 +2,24
pod Tczewem	+0,50 +0,54	z dnia 24/5	23/5
pod Schiewenhorst	+2,42 +2,50	pod Warszawą	+1,12 +1,14
pod Fordonem	+0,54 +0,51	pod Płockiem	+0,72 +

* **Prowokacja studentów niemieckich na politechnice gdańskiej.** Niemieccy studenci gdańscy, którzy czynią przygotowania na przyjęcie mających się tu zjechać delegatów niemieckich „Hochschulringów”, pragną zażądać na tutejszej politechnice wszelkie znamiona polskości i najprawdopodobniej w związku z tą tendencją stoi nagle zniknięcie tablicy polskiego stowarzyszenia „Wisła” z korytarza politechniki. Delegaci „Hochschulringów” przybędą do Gdańska bezpośrednio po festynach, jakie się odbędą w dniu 31 bm. w Malborku.

* **Obchód uroczystości upamiętnienia zwycięstwa plebiscytowego na Powiślu, Warmii i Mazurach.** Zarządy różnych tutejszych niemieckich stowarzyszeń t. zw. Heimatsstreue zgrupowały się na naradę celem ustalenia programu uroczystości, które zamierzają zorganizować w Gdańsku celem upamiętnienia zwycięstwa, jakie Niemcy odnieśli podczas plebiscytu w dniu 11 lipca 1920 r.

* **Próba jazdy statków nowozałożonego towarzystwa żeglugi morskiej „Gryt”** (St. i A. Leszczyński) odbyła się wczoraj, budząc ogromne zainteresowanie w całej gdańskiej poradni. O wycieczce tej okrętu „Ajax” i motorówki „Jadwiga”, podczas której kolejno zwiedzono Sopot, Orłowo, Gdynię i Hel i która trwała od 9 rano do późnej nocy, doniesiemy obszerniej w jutrzejszym numerze „Gazety Gdańskiej”.

* **Z Polskiego Banku Przemysłowego, oddział gdański.** Dyrektorem oddziału gdańskiego P. B. P. został mianowany p. Wacław Wejers, dotychczasowy wicedyrektor. Poprzedni kierownik tej instytucji w Gdańsku, p. Franciszek Kucner, został powołany do zakładu głównego we Lwowie.

* **Dziś (poniedziałek) w stołecznym wydaniu pierwszej książki Mickiewicza** odbędzie się w Gminie Polskiej w Gdańsku (Petershagen, am weissen Turm) o g. 7½ wieczór publiczna prelekcja znanego literata Jana Pietrzyckiego na temat „Mickiewicz, jako reprezentant polskiej idei i ducha polskiego”. Gmina zaprasza publiczność polską w Gdańsku do jak najliczniejszego udziału w prelekcji, mającej na celu uczczenie pamięci genialnego poety, największego z naszych wieszczów narodowych. Wstęp wolny.

* **Kurs historii literatury polskiej dla Polaków-studentów politechniki gdańskiej** rozpoczął p. Jan Pietrzycki w sobotę po południu wykładem inauguracyjnym. Wielka aule Domu Akademickiego zapelniała do ostatniego miejsca polska młodzież techniczna z przewodniczącymi trzech polskich organizacji akademickich na czele. Na wykład przybył również znany działacz w sferach polskiej młodzieży uniwersyteckiej, założyciel uniwersyteckich kolonii wakacyjnych nad Bałtykiem p. Modzelewski. Prof. Pietrzycki, zaznajomwszy słuchaczy z planem swych wykładów, oraz omówiwszy znaczenie nauki historii literatury, dałszą część wykładu inauguracyjnego poświęcił działalności społecznej i politycznej Mickiewicza. Wykład, oświetlający postać Mickiewicza w sposób oryginalny, oparty na podłożu najnowszych badań historyczno-literackich, przytem podany w formie niezwykle barwnej i wygłoszony ze świetną swadą oratorską, wywarł na tak licznie zebranych słuchaczach głębokie wrażenie. Prawdziwe uznanie należy się Gminie Polskiej w Gdańsku, z której inicjatywy wykład prof. Pietrzyckiego dla naszej młodzieży akademickiej doszły do skutku.

* **Wędrownka po targu.** Sobotni targ był zasypany bżem, wielki bukiet bzu można było już za 50 fen. kupić. Opóć bzu sprzedawano bukietki konwali za 2 mk., jaku za 1 mk., niezapominajek za 2 mk. Czerwone tulipany, sztuka za 1 mk., cudnie pachnące narcyzy nęciły kupujących. Na warzywnym targu pokazywała się jako nowa świeża kalarepa, wiązanka za 48 mk., wiązanka młodej marchewki kosztowała 7 mk., wiązanka świeżej cebuli 4 mk. Szpinak sprzedawano funt 3 mk., rabarber funt 2,50 mk., szparagi funt 15—20 mk. Wiązanka rzodkiewek kosztowała 2,50 mk., wiązanka warzywa do rosołu 3—4 mk. Za funt zielonego małego agrestu żądała przekupka 15 mk., za funt marchwi również 15 mk. Tak zwane hiszpańskie cebule kosztowały funt 20 mk. Za mendeł jaj płacono 40 mk., za funt masła 55—60 mk. W hali w jatkach sprzedawano mięso po następujących cenach: funt wołowiny 28 mk., skopowiny 30 mk., wieprzowiny 34—440 mk. Z ryb było najwięcej flonder na targu, które, pomimo obfitości, sprzedawano funt po 7—10 mk.

* **Ciągnięcie milionówki.** Podczas sobotniego ciągnięcia wyszedł z kola numer 470 094.

Wiadomości z Tczewa.

— „**Koło miłośników sceny polskiej**”, założone przed dwoma tygodniami, we wtorek ubiegły odbyło swe pierwsze posiedzenie w celu wyboru zarządu, który następnie sam w swem łonie się ukonstytuował. Przewodniczącym został p. starosta Dytkiewicz, zast. p. Garnuszczyński, sekretarzem p. Balachowski, skarbnikiem p. Pawełczak, ławnikami p. Dytkiewiczowa, p. Banieczkówna i prof. Władysław. Przedyskutowano propozycje ustawy i z niektórymi zmianami je przyjęto. Składki uinormowano na 150 mk. kwartalnie. W końcu obradowano nad pracą wewnętrzną nowej instytucji, która ma na celu starać się o wzorowe przedstawienia teatralne, odpowiednio do potrzeb miejscowych. Należy sądzić, że „Koło miłośników sceny polskiej” dozna ogólnego poparcia od patriotycznie myślącego społeczeństwa nie tylko miasta Tczewa, ale także całego powiatu naszego.

— „**O chorobach zakaźnych**” mówił w przeszłą środę w auli gimnazjum żeńskiego, użyczonej przez dyrektora p. Urbanickiego, lekarz powiatowy p. dr. Licznarski przy licznej udziale publiczności. Omówiwszy ogólnie doniosłość zaznajomienia się z chorobami zakaźnymi, szanowny, prelegent w

niezwykły zrozumiały sposób omówił tyfus brzusny, tyfus plamisty, czarna ospa, cholerę i czerwone, wskazując na objawy tychże chorób, ich przebieg i sposób leczenia. Usłyszełszy też o szczepieniach zapobiegawczych i o sposobie wyrobu potrzebnych ku temu preparatów. Pan dr. Licznarski oświadczył gotowość wygłaszania częściej podobnych wykładów. W najbliższym czasie usłyszymy wykład o gruźlicy a następnie oddzielnie dla mężczyzn i oddzielnie dla kobiet wykłady o chorobach piciowych.

Szczere uznanie należy się p. dr. Licznarskiemu za gotowość pracy w wymienionym kierunku.

Niech tylko publiczność licznie korzysta z takich wykładów a w niejednym wypadku będzie można zapobiedz rozszerzeniu się chorób zaraźliwych, pociągających za sobą nieraz liczne bardzo ofiary.

„**Wieczornice**” urządziła nowomiejska szkoła powszechna w Wniebowstąpieniu Pańskim w wielkiej sali hali miejskiej. Słowo wstępne o współpracy szkoły z domem rodzicielskim wygłosił rektor p. Bałachowski. Chór szkolny odśpiewał pod batutą nauczyciela p. Barcza „Hymn Rzeczypospolitej”, „Moja Ojczyzna” i „O polski kraju święty”. Potem były liczne delklamacje dzieci wszystkich klas. Można było zauważyć znaczący postęp, pamiętać bowiem trzeba, że wiele z deklamujących dzieci było do niedawna niemowlecznych zupełnie. Deklamacje „Zagroda wiejska” ilustrowały dzieci I. oddziału pod kierownictwem nauczycielki p. Bacieczkówny. Następnie odegrały dzieci szkoły nowomiejskiej pod kierunkiem p. Nierzwickiej obrazek historyczny „Łokietek w grotach Ojcowa” i teatrzyk z życia dzieci „Swoboda”. Dzieci, pamięciowo dobrze przygotowane, grały z werwą. Przeglądny był też wówczas przez p. Kozłowską obraz taneczny ze śpiewkami „Zaczarowana róża”. Kostjumy wykonały pp. Nierzwicka i Kozłowska, kierownictwo całego wieczoru spoczywało w rękach p. rektora Bałachowskiego.

Kronika pomorska.

— **Liga Żeglugi Polskiej.** Przy Lidze Żeglugi Polskiej powstał komitet dla organizacji wycieczek nad morze i po morzu. Pierwsza wycieczka wileńskiego oddziału Ligi będzie na Pomorze na Zielone Świątki. Dalej opracowują się wycieczki dla młodzieży starszej po morzu Bałtykiem do Danii i Szwecji i po morzu Adriatykiem.

— **Kongres nauczycielski.** Ruchliwy Zarząd Okręgu Pomorskiego „Stowarzyszenia Chrześc. Narod. Nauczycielstwa w Polsce” postawił sobie trudne i wdzięczne zadanie podejmowania w nadwiślańskim grodzie Kopernika swą brać nauczycielską z całej Polski. Po raz pierwszy zawiatają do nas nasze krepy północno-zachodnie we większej liczbie nauczyciele miast Warszawy, Krakowa, Wilna, Częstochowy, Radomia, Zagłębia, Płocka, Włocławka, z Wielkopolski, Górnego Śląska, Gdańska. To też obowiązkiem jest przedewszystkiem nauczycielstwa pomorskiego stawić się grenjalnie na powitanie gości, wśród których widzieć będziemy m. i. ks. arcybiskupa kardynała Dałbora, prymasa Polski, ks. biskupa dra Klundera z Pelplina, prawdopodobnie generała bromi Józefa Hallera i generała Zielińskiego, przedstawicielstwo ministerstwa oświaty, ministerstwa b. dzielnicy pruskiej dra Józefa Wybickiego, zastępcę marszałka Sejmu, posła dra St. Sołtyka, prezesa sejmowej komisji oświatowej i wielu innych posłów sejmowych, przedstawicieli władz i mnóstwo gości ze społeczeństwa. Referaty wygłoszą poseł St. Sołtyk: „Ustawy szkolne”, prof. Różański z Grudziądza: „Nasza szkoła i uobywatelnienie narodu polskiego”, dyrektor Przanowski z Warszawy: „Wpływ robót ręcznych na młodzież” oraz dr. T. Zegarski naczelnik wydziału II. szkolnictwa powszechnego: „Szkoła polska na Pomorzu”. Równocześnie odbędzie się w ubikacjach szkoły wydziałowej wielka wystawa szkolna robót ręcznych szkół pomorskich i szkoły slejdu Szlenkiera z Warszawy jak też wystawa utensyli i przyrządów szkolnych, podręczników i książek, na której będą zastąpione takie firmy jak Arcot (Warszawa, Poznań), Gebethner i Wolf (Warszawa), E. Wende i S-ka (Warszawa), Perzyński-Nikiewicz (Warszawa), „Spółka Pedagogiczna” (Poznań), „Nasz Sklep”, (Warszawa) i inne firmy warszawskie, poznańskie i pomorskie. Program Kongresu jest nader urozmaicony, a wielka ilość kwater jest zarezerwowana. Każdy uczestnik Zjazdu otrzyma obszerny „Pamiętnik Kongresowy” i „Informator szkolny”, zawierający wszelkie dane statystyczne i historyczne dotyczące wszelkich władz szkolnych, szkolnictwa polskiego, wszelkich typów i dziedzin, oraz organizacji nauczycielskiej.

Zjazd zapowiada się bardzo imponująco i wspaniale, a obowiązkiem każdego pracownika na niewie oświatowej oraz przyjaciele szkoły polskiej dn. 6 i 7 czerwca rb. zaszczyścić swą obecnością wielki Kongres nauczycielski w Toruniu.

— **Toruń.** (Roczna wkładka w sumie pół miliona mk. na gimnazjum pińskie w Gdańsku). Na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej, które odbyło się w środę, 24 bm. uchwalono m. in. jedogłośnie (za wnioskiem głosował nawet jeden radny z klubu niemieckiego) pół miliona marek wkładki rocznej na Macierz Szkolną w Gdańsku. Na tem posiedzeniu odczytał przewodniczący rady korespondencję magistrata z województwem w sprawie przejęcia Teatru Narodowego przez miasto. Z korespondencji wynika, iż rząd po dwóch latach rezygnuje z utrzymania Teatru Narodowego na Pomorzu. Głównym powodem tego jest oczywiście strona finansowa. Przebieg rokowań wykazuje jeden bardzo ciekawy fakt. Otóż rząd, mimo niedotrzymania 5-letniego kontraktu, w którym to obowiązał się utrzymać Teatr Narodowy, pragnie i po oddaniu go miastu nadal zapewnić sobie wpływ w sprawach jak ustalenia repertuaru itd. Ofertę podobną musiał magistrat naturalnie odrzucić, tem więcej, że przejmując kłopoty finansowe, które nie są bynajmniej bagatelą. Obecny rząd godzi się na oddanie rekwizytów i kostjumów w bezpłatną dzierżawę i wyasygnowanie małej subwencji pod następującymi warunkami: utworzenie nowej komisji teatralnej, w skład której wejdą także przedstawiciele starostwa krajowego, objazd zespołu w sezonie letnim poszczególnych miejscowości Pomorza i zawarcie nowego kontraktu z dyr. Szpakiewiczem. Pertraktacje trwają nadal. Pewnem jest już dziś, że z dniem 1 września rb. teatr będzie oddany miastu.

Istnieje podstawa do pokojowych rokowań w sprawach politycznych i gospodarczych oraz co do całego szeregu spraw, które wobec zawarcia umowy górnośląskiej będziemy musieli rozstrzygnąć. Stosunki nasze z sowietami układały się rozmaicie i zmiennie. Z początku sowiety oczekiwały od nas większego podtrzymania ich żądań. Było to niemożliwe ze względu na to, iż nie mogliśmy się sprzeciwić innym naszym zobowiązaniom, mieliśmy bowiem porozumienia i zobowiązania wobec innych grup i nie mogliśmy przyjąć roli adwokata sowietów. Tam jednak, gdzie mogliśmy wywierać wpływ i ogódzacy, tam go wywieraliśmy i w sprawach rosyjskich. Pomimo 2 not sowieckich o charakterze agresywnym, na które zmuszeni byliśmy dwukrotnie udzielać odpowiedzi, sowiety uznały nasze stanowisko i naszą postawę za uzasadnioną. Przedstawiciele sowietów podnieśli kilka kwestii podczas debat nad paktem o nieatakowaniu. Chodziło im głównie o sprawę band i wprowadzenie kontroli w pasie granicznym. Wszystkie jednak próby w tej mierze zostały odrzucone. Rozstaliśmy się z przedstawicielami sowietów w stosunkach poprawnych. Z państwami neutralnymi, a przedewszystkiem ze Szwajcarią, Szwecją i Holandją pozostawaliśmy przez cały czas w dobrych stosunkach. Sprawy dla nas drażliwe, a mianowicie kwestja Małopolski Wschodniej i Wilna zostały odrzucone, a raczej wycofane z programu konferencji dzięki jasnemu stanowisku delegacji polskiej i dzięki silnemu poparciu naszych sprzymierzeńców. Nie doszło nawet do rozpraw w komisji politycznej nad kwestją, czy jest ona kompetentna do rozpatrywania tych spraw. Sprawy te zostały wycofane zanim podkomisja niemi się zajęła i nie weszły więc pod obrady konferencji.

WRAŻENIA OGÓLNE.

Ogólne wrażenie z całej konferencji może streścić w ten sposób, iż odejdzaliśmy pod wrażeniem akordu pokojowego. Jeżeli się nie uniknęło usunięcia niebezpieczeństwa ostatecznie, to usunięcie chociażby tylko obawy niebezpieczeństwa uznać należy za fakt dodatni. Istniały poważne obawy, iż konferencja się rozbije, co stworzyłoby istotnie poważne niebezpieczeństwo. Do rozbitcia konferencji jednak nie doszło i jak już mówiłem, końcowym wrażeniem konferencji było — akord pokojowy. Za trzy tygodnie, kończył minister Skirmunt, rzeczoznawcy zbiorą się w Hadze, aby rozpatrzyć te same kwestje, które były przedmiotem obrad w Genewie: kwestja długów rosyjskich, kwestja pożyczki i kredytu dla Rosji oraz kwestja własności prywatnej obywateli w Rosji. Należałoby życzyć sobie, aby sprawy te rozpatrywane były pod kątem widzenia nie politycznym a raczej ogólnym, aby nie było polityki w naraadach haskich. Myśl ta przyświecała prawie wszystkim nam, gdyśmy się rozjeżdżali. (PAT.)

Z polityki zagranicznej.

Burzliwe sceny w sejmie czeskim.

Po 6-tygodniowej pauzie zebrał się znów parlament czeski, aby wysłuchać expose Benesa o konferencji genueńskiej. Expose to trwało przeszło godzinę, a wygłoszone było wśród ustawicznych przerwania i okrzyków, tak, że większa część wywodów Benesa nie była w izbie słyszana. Prezydent Tomaszek musiał ustawicznie chwycić za dzwonek, ale nie udało mu się doprowadzić do uspokojenia. Zaledwie Benes wygłosił pierwsze zdanie swego expose, gdy poseł Jung zawołał: „Kiedy otrzymamy niemiecki przekład?” Do tego dołączyły się inne okrzyki: „Powinien był przynajmniej mówić po włosku, bo to byłoby bardziej od czeskiego zrozumiałe”. Inny poseł niemiecki zawołał: „Dopiero jak przyjdzie do podpisania najbliższej pożyczki państwowej, to Cześć znów zacznie zbierać po niemiecku”.

Gdy Benes zaczął przedstawiać przebieg rokowań, a w szczególności charakteryzować taktykę rosyjską, jeden z komunistów zawołał: „Rozpisz pan wybory”. Poseł niemiecki do tego dorzucił: „To było tak, jak na konferencji pokojowej”. Inny poseł wykrzyknął: „Jak się pan czuje jako zaręcznik Francji?”. A inny znów zawołał: „Czy opowiedział pan cośkolwiek w Genewie także o czeskich metodach?”

Gdy prezydent Tomaszek ustawicznie dzwonił, poseł Jung zawołał: „Mniej pan dzwoni, a daj pan nam raczej przekład niemiecki do ręki”. Pomiedzy posłem Taussigiem (komunistą), a posłami Svehlą i Strihnym doszło przed trybuną mówców do utarczek. Dyskusję nad expose odłożono do piątku.

„Porozumienie” genueńskie.

Moskwa. (AP.) Wydział wykonawczy 3-ciej międzynarodówki postanowił podjąć nową zaciętą walkę w państwach zagranicznych i wydał odezwę do robotników wszystkich krajów, ażeby dążyli do obalenia obecnego ustroju państwowego i do przejęcia władzy w swoje ręce. W odezwie tej powiedziano między innymi co następuje: Imperjalizm nie uda się uratować Europy przed zupełnym gospodarczym upadkiem. Bankructwo burżuazji zbliża się szybkimi krokami, a wówczas to proletariar przejmie władzę na całym świecie (1). Wskazuje na to niezaprzeczalnie rola, jaką delegacja sowiecka odegrała w Genewie, gdzie zwycięska rewolucja stanęła dumnie przed międzynarodowym trybunałem burżuazji. „Każdy ucziwy komunista”, powiedziano dalej w odezwie będzie walczył do ostatniego tchu przeciwko ustrojowi burżuazyjnemu, a jeżeli załdzie potrzeba, schwył za oręż. Robotnicy francuscy! Wy macie głos! Uczynicie wszystko co jest w waszej mocy, ażeby obalić rządy Barthou. Robotnicy angielscy! Zdrajcy socjalizmu Hendersohn, Macdonald i inni zasypali was oszyskami! Czy konferencja genueńska otworzy Wam nareszcie oczy, Robotnicy japońscy! Wasz „krwawy” rząd chce nadal prowadzić zaczepną walkę przeciwko ludowi robotniczemu Dalekiego Wschodu. Stańcie na czele rewolucji! Robotnicy niemieccy! Wywalczcie sobie władzę w Waszym kraju! W Waszym ręku spoczywa los rewolucji proletariackiej. Robotnicy rosyjscy i czerwono-gwardziści strzeżcie rządów sowieckich, jako oka w głowie.

Cała odezwa jest utrzymana w podobnym bombastycznym tonie. Świadczy ona, że bolszewicy nie myślą o tem, ażeby dojsć do jakiegokolwiek porozumienia z krajami o uporządkowanych stosunkach, lecz zamierzają przenieść pożogę, mordercy i gwałty poza granicę swego „szczęśliwego” kraju.

Krótkie wiadomości telegraficzne.

Warszawa, 27 5. 22. (AW).

Naczelnik Państwa przyjął dziś ministra Skirmunta na posłuchaniu. Min. Skirmunt zdał relację z konferencji genueńskiej. W poniedziałek w tej sprawie min. Skirmunt złoży sprawozdanie na Radzie Ministrów.

Nowy poseł Rzeszy niemieckiej Rauscher odbił dziś w Warszawie urządowanie.

W końcu maja komitet do walki z drożyzną rozpoczął obrady w sprawie zaopatrzenia w zboże miast oraz zniżki cen papieru i żelaza.

Do ministerstwa skarbu wpłynęło podanie francuskiego konsorcjum finansowego, które pragnie zakupić w Polsce większe tereny dla wprowadzenia hodowli zarodowej trzody chlewnej i produkcji mięsa na eksport.

Komitet dla spraw walki z epidemiami zarządził przymusowe szczepienia przeciw-cholearyczne we wszystkich wschodnich województwach polskich.

Z dniem 1-go czerwca br. ministerstwo Kolei Żelaznych podwyższyło taryfę osobową przeciętnie od 20 do 30 procent, oraz taryfę bagażową od 100 do 150 procent, zależnie od odległości.

Kandydatem na prezesa dyrekcji kolejowej dla Górnego Śląska z siedzibą w Katowicach, jest b. minister kolei żelaznych, p. Sikorski.

Projekt Instytutu Gazowego przyobleka się powoli w czyn. „Kurier Warszawski” podaje długą listę składników na Instytut Gazowy dla armii. P. W. Rabski, omawiając sprawę Instytutu, podaje, że w Warszawie rozpoczęła się organizacja Komitetu centralnego, który ma ułatwić budowę laboratorium eksperymentalnego, którego zadaniem będzie badanie naukowe obrony przeciw gazom.

Plan odbudowy wedle Poincarego.

Berlin, 28 V. (AW.) W kołach finansowych twierdzą, że Poincare w czasie pobytu w Londynie przedstawi Lloyd George'owi szczegółowy plan gospodarczej odbudowy Europy, którego najważniejszy punkt dotyczy sprawy umorzenia długów wojennych, zaciągniętych przez Francję w Anglii. W związku z tem nastąpi wymiana zdań w sprawie artykułów 13 i 18 umowy dodatkowej do traktatu wersalskiego, regulującej kwestię reparacyjną. Poincare gotów być ma do redukcji zadań reparacyjnych Francji pod warunkiem takiego rozwiązania sprawy wymierzonych długów, że aparat finansowy Francji nie poniesie żadnego szwanku.

Dział handlowy i gospodarczy.

Pozwolenia na wywóz jaj na maj i czerwiec otrzymali:

- 1) Nansberg Juda 1 wagon, 2) Wsch. Małop. Zw. Jajcz. 3 wag., 3) Lion Salomon 1 wag., 4) Zw. handlarzy jaj 6 wag., 5) Rubin i Durst 2 wag., 6) Weisberg Chaim 1 wag., 7) Węgrzynowski i S-ka 1 wag., 8) Korzennik Chl Mechel 2 wag., 9) Boeschel A. 2 wag., 10) Birnbaum A. 1 wag., 11) Zw. spółdz. hod. drobn. „Jajo” 17 wag., 12) Schreiber Rachela 1 wag., 13) Frekman Bernard 1 wag., 14) Polska Spółka Jajcz. 4 wag., 15) Sobel i Margulies 2 wag., 16) Thaler Majer 1 wag., 17) Graybner et Felth 1 wag., 18) R. Strowski i S-ka 2 wag., 19) Synd. zakupu i zbytu jaj 2 wag., 20) Śląskie Tow. przem.

handl. 1 wag., 21) Zw. pokł. stow. spól. 2 wag., 22) Gryń Józef 2 wag., 23) „Chłódność Polskie” 2 wag., 24) Błot Ch. i Obalski 1 wag., 25) Centr. Ag. handl. na Wschodzie 1 wag., 26) Tow. sprow. miast 3 wag., 27) „Żywność” 1 wag., 28) Zw. spółdz. ml. i jajcz. 17 wag., 29) Warsz. Centr. jaj 14 wag., 30) Etablissements Reims 1 wag., 31) Centrala handl. pow. warsz. 1 wag., 32) Roth M. E. 2 wag., 33) Hurt. jaj polsk. i lit. roln. 3 wag., 34) A. Porczyński 1 wag., 35) „Rola” 1 wag., 36) Wojciechowski Jan 1 wag., 37) Wielkopolska sp. jajcz. 2 wag., 38) Walczyński 1 wag., 39) Pozn. pomorski syndykat 6 wag., 40) Pomorsko-Kaszuński S. J. 3 wag., 41) „Societas” 3 wag., 42) Consortium Français 3 wag., 43) Hildebrandt i Grzonkowski 1 wag., 44) „Egges” 1 wag.

Kupcy wymienieni w pozycjach 11, 28, 29 i 33 maja wliczone w kontyngent „zaliczki”, jakie otrzymali w kwiecień na maj. Termin ważności certyfikatów upływa z dniem 30 czerwca.

Wyniki konferencji kolejowej. We Lwowie odbyły w dalszym ciągu prace konferencji kolejowej. Zakończono ogólne obrady. Pozostała tylko podkomisja celem opracowania szczegółów technicznych. Protokół obrad został wieczorem podpisany przez wszystkich delegatów. „Gazeta Poranna” pisze, że najważniejszym postanowieniem konferencji jest, iż towary, transportowane z Austrii i Czechosłowacji przez Polskę do Rumunii i w przeciwnym kierunku nadawane będą za listami przewozowymi bezpośrednio. Korzyść, wynikająca dla Polski, będzie ta, że handel zagraniczny skieruje się transportem do Rumunii na linie polskie, następnie, że na rynkach zagranicznych marka polska poszukiwana będzie dla zapłacenia należności przewozowych za polską przestrzeń, gdyż polska zastrzegła sobie rozliczenie się wzajemne w walucie polskiej. Postanowiono następnie, że do ostatecznego uregulowania rachunku kolejowego polsko-rumuńskiego utworzone zostaną trzy komisje graniczne. Pierwsza ma być za zadanie ułożenie nowej umowy granicznej, druga zbada miejscowe warunki w jakich pracują stacje graniczne, trzecia ustali taryfy tranzytowe i sposób rozliczenia opłat tranzytowych. Ustalono, że w dniu 12 czerwca odbędzie się druga konferencja celem ustalenia rozkładu miast dla transportów rumuńskich, ujednolicenie taryf i ułożenie sposobu wzajemnego rozliczenia z należności zainteresowanych państw. Postanowienia obecnej konwencji wchodzi w życie 1 lipca rb. o ile rząd jednego z zainteresowanych państw nie zgłosi do dnia 20 czerwca rb. odwołania.

ZWIĄZEK SYNDYKATÓW ROLNICZYCH
P. F. KOOPROLNA Sp. Akc.
dawniej
KOOPERACJA ROLNA
ODDZIAŁ W GDAŃSKU, Posiadasze 3-4
Telefon Nr. 3730, 5572 Adr-Telegraf: „KOOPROLNA”

Depesze handlowe.

Kowno. A. P. Litwini amerykańscy, którzy założyli w roku 1919 w Bostonie amerykańsko-litewskie stowarzyszenie handlowe o kapitale zakładowym dwóch milionów dolarów, przenieśli stowarzyszenie to obecnie do Kowna. Potworzyli oni obecnie osobne oddziały dla handlu, przemysłu i spraw technicznych. Stowarzyszenie to ma na celu jak najszerszego zakupu różnych towarów zwłaszcza w Niemczech i porozdzielanie po całym kraju. Litwini amerykańscy starają się wszelkimi siłami, ażeby podnieść na Litwie przemysł krajowy.

	Kurs oficjalny 27 5 1922	Przed otw. giełdy 29 5 1922
Noty polskie	7,20	7,07%
Dolary amerykańskie	291,00	280,00

wy i otworzyli w ostatnim czasie w Kownie fabrykę tytoniu, we Wykowskich cukrownię, a w Szawłach fabrykę cementu. Amerykańsko-litewskie stowarzyszenie handlowe utworzyło w Kownie międzynarodowy Bank i zakupuje wszędzie, gdzie się da, posiadłości ziemskie.

Moskwa. A. P. Rada gospodarcza postanowiła wydzierżawić na lat dziesięć wszystkie kopalnie złota i platyny, które znajdują się w zarządzie „Ural, Platyna, Trust”.

Białogród. A. P. Rząd jugosłowiański został powiadomiony, że w Nowym Yorku utworzyła się silna grupa finansowa celem uzyskania pożyczki dla Jugosławii pod poręczaniem warunków.

Warszawa, dnia 27 maja 1922. (PAT).
Giełda walutowa warszawska.

	Notowania				Czeki
	transzak.	żąd.	plac.		transzak.
Nowy Jork	4060,00	4060,00	4020,00	Dol. St. Zi.	4060,00
Funty sterl.	—	—	—	Londyn	18200,00
Franki franc.	370,00	—	—	Paryż	371,00
Fr. belg.	—	—	—	Bruksela	341,00
M. niem.	14,00	—	—	Berlin	13,85
Gdańsk	—	—	—	Czeki Gdańsk	13,95
Kr. austr.	—	—	—	Wiedeń	41,00
Kr. cz. słow.	79,50	—	—	Słowacja	78,50
Fr. szwajc.	—	—	—	Szwajcaria	—
Liry włoskie	—	—	—	Włochy	214,00

Akcje: Bank Kredytowy w Warszawie I-V 3550 - 3650
VI 3400 - 3500

Zachodni I-V 2300 -
Warsz. tow. kop. węgla I-IV 27500
Warszaw. Fabryka Cukru 33000 - 32500 - 33000
Lupop I-II 3650 - 3535 - 3550
Rudzki I-II 2400 - 2375 -
Wielki Piec i Zakł. Ostrowieckie 7100 - 7000
Starachowice I-II - 5400 - 5275 -
Żyrardów 68000 - 67750
Borkowski I-V 1485 - 1435 -

Ruch portowy w Nowymporcie.

W dniu 26 5 22 przybyły:

Ss Warszawa, hol., z Rotterdamu, 265 pas., 2535, Prowe. ss Torm, est., z Szczecina, próżny, 81, Reinhold; ss Smolensk ang., z Londynu via Pilawa, 138 pas. i tow., 1534, Ellermann i Wilson, ss Samland, belg., z Nowego Jorku, 169 pas. i tow., 6110, B. i S.

W dniu 26 5 22 wypłynęło:

Ss Andromeda, niem., do Bremeny, róż. tow., 363; ss Warszawa, hol., do Rotterdamu, 149 pas., 2535; ss Litwania, duń., do Nowego Jorku, 318 pas. i tow., 3940; ss Latvia duń., do Libawy, 48 pas. i tow., 5086; ss Tuborg, duń., do Grimsby, drzewo, 277.

Nakładem „Zjednoczone Wydawnictwa Pism Polskich w Gdańsku Sp. z o. p.”. Drukarnia Towarzystwa Wydawniczego Pomorskiego Tow. Akc. w Gdańsku. Redaktor odpowiedzialny Wilhelm Grimsman w Gdańsku. Redaktor naczelny Wład. Zabawski. Za dział reklam i ogłoszeń Jan Sucho w Gdańsku.

Komisja organizacyjna

„Gazety Kaszubskiej”

pisma bezpartyjnego dla Kaszub, które w najbliższym czasie znacznie wychodzić w Wejherowie, proszą o oferty na stanowisko

REDAKTORA

o poważnym wynagrodzeniu. Wymagana dobra znajomość, a o ile możności i pochodzenie z tych stron.

Komisja organizacyjna „Gazety Kaszubskiej”.

Tymczasowy adres: Zylicz, przewodn. Góra-Wejherowo. 6884

Poszukiwany przedstawiciel

na Gdańsk do objęcia reprezentacji i wyłącznej sprzedaży pierwszorzędnej jakości fabrykatów poważnej Wielkopolskiej fabryki perfum i kosmetyków. Oferty z podan. propozycji i referencji uprasza się nadsyłać Bydgoszcz, Gdańska 149, Dom Handlowo-Przemysłowy „ALLEGRO” (RPB. 218)

Poszukujemy inteligent. chłopca

z dobrej rodziny na praktykę Ruch., Kaszubski Rynek 21.

Poszukujemy

stenotypistki

ze znajomością polskiego i niemieckiego języka.

Bank Dyskontowy Spółka Akc.

6892

1 wermistrz

10 czeladników szwesk. może się natychmiast zgłosić najchętniej z Polski

Max Filibrandt, Gdańsk, Handgasse 39.

Kucharka

która już w restauracji pracowała potrzebną od 1 lub 15 czerwca. 6885

Hotel Grzesiowski. Gdynia n. Bałtykiem.

Chłopiec

do posytek potrzeb. zarzą. Bałtyckie Tow. Terenowe, Stadtgraben 6, VI 8-1 g.

Polak

34 lat. władający poprawnie językiem polskim i niem. w mowie i piśmie szuka zaraz lub później posady w biurze, lub większym przedsiębiorstwie. Zgłosz. pod nr. 6826 do Admin. naszego pisma.

Der Kartoffelverkauf in den städtischen Verkaufsstellen wird vom 6. Juni d. Js. ab bis auf Weiteres eingestellt.

Danzig, den 26. Mai 1922.
Der Senat,
Ernährungsamt.

Ogłoszenie przetargu.

Dyrekcja Polskich Kolei Państwowych w Gdańsku, odda w drodze publicznego przetargu wykonanie wszelkich robót ziemnych, budowli sztucznych i związanych z nimi robót w odcinkach budowlanych I, II, III, IV linii kolejowej Czersk-Liniewo, a mianowicie: w odcinkach

I od stacji	126	0,9 do stacji	126
II	126		216 i 51,7
III	216 i 51,7		323 i 75
IV	323 i 75		427 i 100

względnie do końca linii, łącznie robót na istniejącej stacji Liniewo i na zaniechanych partjach, wykonanych według dawnego projektu.

Plan sytuacyjny i profil podłużny, oraz warunki i przepisy dla wykonania powyżej oznaczonych robót są do przeglądania w kolejowym Oddziale budowlanym w Czersku, ul. Kolejowa L. 7, codziennie w godzinach urzędowych.

Ilość robót do wykonania jest podana w wykazie cen jednostkowych.

Ofertry należy wnieść osobiście lub przez pocztę do Dyrekcji Polskich Kolei Państwowych w Gdańsku na formularzu wyłącznie ku temu przeznaczonym. Oferta wraz z wszystkimi przepisami i załącznikami ma być podpisaną i zaopatrzoną napisem zapamiętującym ofertę jako taką, opieczętowaną i opłaconą. Przedłożyć ją przysięć ją należy najpóźniej do 14-go czerwca 1922.

Wadium w wysokości 1%, żądanej sumy należy złożyć w kasie stacyjnej P. K. P. w Tczewie w gotówce lub w obligacjach wewnętrznej pożyczki państwowej.

Publiczna rozprawa ofertowa odbędzie się dnia 16-go czerwca 1922 o godz. 11 w gmachu Dyrekcji P. K. P. w Gdańsku, w małej sali konferencyjnej.

Formularze ofertowe i załączniki do ofert można otrzymać w Oddziale budowl. w Czersku za okazaniem kwitu na kwotę 3000 mk. p. za każdy odcinek złożonej kwoty w kasie stacyjnej w Czersku.

Pismienne wiadomości o przyjęciu lub nie przyjęciu ofert nastąpi w przeciągu 14 dni po rozprawie ofertowej.

Dyrekcja Kolei Państw. w Gdańsku

MASZYNY DO PISANIA

różne systemy, małe i duże oferuje i z polskimi czcionkami, z tutejszego składu

OTTO SIEDE, Neugarten 11

Telefon 5772.

Polski Dom Handlowy

w Grodnie, Brygidzka 7

Adr. telegraficzny: Grodno, Polhandel

Dostarczamy w każdej ilości

drzewo opałowe, budulec i podkłady dębowe

Fabryka Szczotek i Pendzli

Bielski, Nowicki i S-ka

Warszawa

Włocza nr. 21, telefon nr. 61-47

połącza hurtowo:

Szczotki do użytku domowego i technicznego, jak również: pendzle malarzkie

Wyroby znane ze swego wysokiego gatunku.

Dzielnia

BIURALISTKA

do większego przedsiębiorstwa w Gdańsku, może się zgłosić. Oferty pod nr. G. 500 do „Gazety Gdańskiej”.

Buchalter - Korespondent

władający językami polskim, niemieckim, rosyjskim, angielskim, ew. francuskim poszukuje posady w większym domu bankowym.

Oferty sub. „A. B. 1005” do administracji niniejszego pisma.

Danziger Stadttheater

(Gdański teatr miejski)
Dyrekcja: Rudolf Schaper.

W poniedziałek, dnia 29-go maja br.
wieczorem o godz. 7-mej, stałe karty E 2:

Carmen

wielka opera w 4 aktach Georges Bizet'a.

We wtorek, dnia 30-go maja o godzinie 7-mej
wieczorem, stałe karty A 1: Martha. Opera
w 4 aktach.

W środę, dnia 31-go maja o godzinie 7-mej wie-
czorem, stałe karty B 1: Die Mütter. Opera
Widowisko w 4 odsłonach Georga Hirschfelda.

W czwartek, dnia 1-go czerwca o godzinie 7-mej
wieczorem, stałe karty C 1: Die lustigen
Vagabunden (Robert und Bertram II część).
Wielka komedia z śpiewami w 6 obrazach.

Wintergarten

Hotel Danziger Hof

O godz. 5-tej herbatka i tańce

Arco i Esmanoff

Tańce stepowe i wirowe

Rodzeństwo Winter

Tańce nacjon. i charakterystyczne

5 nocnych motyli

Balet Offeney

Własna cukiernia

Ameryk. bar

Reprezentacji

róznego rodzaju firm poszukuje

Biurowe

Kazimierz Piotrowski, Bydgoszcz

ul. Śniadeckich 50 1 p.

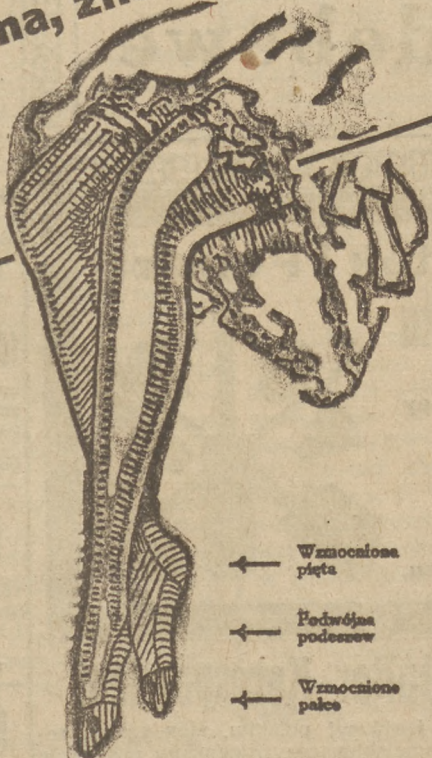
Własne składki. —

Strumpfhaus Gerson

Gdańsk, Heilige Geistgasse 135

Nadzwyczaj tanio
Damskie pończochy
z jedwabiu Trama, znak. gatunek

295 mk.

Wzmocniona
pięta
Podwójna
podszewka
Wzmocnione
palce

Jedyny polski
lokal na miejscu

Hotel Centralny

Sopot, Morska (Seestrasse) nr. 39-41

Właściciel: Alojzy Senk

Telefon nr. 151

Telefon nr. 151

Jedyny polski
lokal na miejscu

1-go czerwca otwarcie sezonu

Wykwintne pokoje

Pierwszorządca kuchnia francuska i warszawska

Centralna winiarnia i elegancki bar amerykański

z międzynarodową usługą

Codziennie

pierwszorządnym międzynarodowym koncertem artystycznym

14 solistów

2 orkiestry

14 solistów

I. Znany kapelmistrz berliński atrakcje sezonu

MAX BÜTNER

II. Sławny kapelmistrz berliński

ERICH LÜDECKE

III. Znany międzynarodowy balet piękności

SASZY MORGOWY

10 panien

o godz. 4 herbatka REUNION o godz. 4 herbatka

Wstęp wolny!

Wstęp wolny!

Bez przymusu picia wina

We dnie i w nocy otwarty!

Ogród teatru letniego.

Sprzedaż koncesyjna

sol. patentu w Polsce zameldowanego za 200 000 mk.
do sprzedania. Aparat zdrowotny przeciw astmie
dobre skutki wykazujący przez lekarzy uznany
Milionowy obrót w Niemczech, przed 3 tygodniami
opatentowany. Lukowski, Langfuhr Mirchauerweg 13.

ZOPPOTER STADTTHEATER

Dyrekcja: Otto Normann.

W czwartek, dnia 1 czerwca 1922 wiec orem o godzinie 8 1/2
ostatni koncert rosyjskiego tenora nadwornego da-
wniejszego carskiego teatru

DYMITRA SMIRNOFFA

Przy portfeblu: FRITZ BINDER.

ROGRAM:

1. Pieśń Jontka z opery „Heika” Moniuszko
2. Lenzel: pieśń z opery Eugen Onegin P. Czajkowski
3. „Lohengrin Erzählung” R. Wagner

Wszystko dalsze w programie.
Poprzednia sprzedaż biletów: przy kasie teatru miejskiego, w Gdańsku w
składzie muzycznym Hermanna Lan, Langgasse.

Dr. Korte

Specjalista w chorobach
nosa, ucha i gardła
Gdańsk, Langgasse 10
w lecie godziny przyjęć
od 9—3.

Czytanie

w kawiarniach
i restauracjach

Gazetę Gdańską

KUPNO I SPRZEDAŻ TERENÓW, DOMÓW I T.D.

Folwark

1600 mórg puzennol i średn. ziemi, 1250 m. roli, 250 m.
łaki, 20 m. parku i ogrodu, dom mieszkalny, 13 pokoi,
44 koni, 90 sztuk bydła, 430 owiec, 20 minut od kolei.

Folwark 1050 mórg ziemi puzennol, 50 m.
łaki, 6 m. ogrodu, dom nowy,
10 pokoi, zabudowania gosp. wszystkie nowe masywne
4 domy dla robotników, 24 koni, 9 wołów, 97 sztuk
bydła, 4 km. do kolei 1 godz. od Bydgoszczy.
Mam wielki wybór dalszych korzystnych obiektów.

A. Wieczorek

Bydgoszcz, ul. Dworcowa nr. 78. Tel. nr. 825

Pośrednictwo nieruchomości C. E. 31.

Z AMERYKI!

Największa Polska Agencja Gazet i Książek. Zakupi hur-
towną ilość książek, różnej treści obrazów, pocztówek na
różne okazje, drobnych pamiątek z Polski etc. Wogóle
towarów wchodzących w skład książek i przyborów do
pisania. Wszelkie okazy lub katalogi proszę wysłać na
adr.: Polish Amer. News Agency 1626 Fleet St. Baltimore
1326 Fleet St. Balt., Md. U. S. A.

Dochodowe Przedsiębiorstwo chrześcijańskie.

Kilkoletnia dzierżawa tartaku dwugatowego z kom-
pletnym urządzeniem stolarskim mechanicznym, maszyna
parowa 150 koni, w okolicy lesistej z kolejką pod-
jazdową, łączącą stację szerokotorową, w Kongres-
podstapie zaraz na dogodnych warunkach. Oferty sub-
„Dzierżawa” proszę składać do biura ogłoszeń

Teofil Piktaszek, Warszawa

Warszawskie 202

Osiadłem w Toruniu
Kazimierz Pawłowski
adwokat.

Połączyliśmy nasze kancelarie
Tempski, adwokat i notariusz
Pawłowski, adwokat.

Biuro nasze znajduje się w Toruniu,
ul. szeroka 37. Godziny konferen-
cyjne: od 4-tej do 6-tej po południu,
oprócz tego dla notariatu od 10-tej
do 12-tej przed południem. Godziny
biurowe od 8³⁰ do 1-szej i od 3-ciej do
6-tej. W sobotę po południu i w dni
święteczne biuro zamknięte.

Elegancki salon lub pokój damski

w stylu barok składający się z kanapy, 2 foteli, 6
krzesel, witryny, szafy ze szkłem, stołu, stoliczka.
Bardzo duże lustro kryształowe, świecznik kryształ-
owy, prawdziwy dywan „Smyrna”. 2 duże, 4 małe
obrazy za 140 000 mk. do sprzedania.

Langfuhr, Kleinhammerpark 10 p., lewe w.

Jest do sprzedania około 2000 butelek

wina francuskiego i reńskiego. Dowiedzieć się
Alstätt, Graben 92, 1 piętr., międz. 3—4 po połud.

300 wagonów tofu

nadnotekiew. reka kołanego odda

C. Chmarzyński, Na to.

Telefon nr. 8

6480

Poszukuje

przedstawicielstwa

na artykuły pierwszej potrzeby i winno-
kolonialne hurtownia po iadajaca sklep
winno-kolonialny pod firmą

J. Kruszyński,

Wino, Wielka nr. 47.

Firma egzystuje od 1862 r. Na żądanie poważne
referencje i gwarancje bankowe.